

Με αφορμή τα 76 χρόνια από το Ολοκαύτωμα των Καβαλιωτών Εβραίων, το Ινστιτούτο Κοινωνικών Κινημάτων και Ιστορίας Καπνού (Ι.Κ.Κ.Ι.Κ) με την Ισραηλιτική Κοινότητα Καβάλας και με τη συνεργασία του δήμου Καβάλας, της ΔΗΜΩΦΕΛΕΙΑ, του Μουσείου Καπνού και της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας, συνδιοργάνωσαν μία συγκινητική εκδήλωση μνήμης.

Η εκδήλωση με τίτλο «**76 χρόνια από το Ολοκαύτωμα των Καβαλιωτών Εβραίων**», πραγματοποιήθηκε στην ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα της Δημοτικής Καπναποθήκης, στην πλατεία Καπνεργάτη, το απόγευμα της Παρασκευής 8 Μαρτίου 2019. Η εκδήλωση, μεταξύ άλλων περιείχε εισαγωγική, ιστορικού χαρακτήρα, ομιλία για το Ολοκαύτωμα η οποία έγινε από τον ιστορικό, Επίκουρο Καθηγητή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, **Άγγελο Παληκίδη**

Μάλιστα, για την εκδήλωση αυτή βρέθηκαν πολλοί Εβραίοι, απόγονοι Καβαλιωτών Εβραίων από το Ισραήλ στην Καβάλα. Το «παρών» στην εκδήλωση έδωσε πλήθος αυτοδιοικητών, οι βουλευτές Καβάλας, καθώς και δεκάδες υποψήφιοι για τις Δημοτικές και Περιφερειακές εκλογές.

Ανοίγοντας την εκδήλωση ο επικεφαλής του Ι.Κ.Κ.Ι.Κ και ιδρυτής του Μουσείου Καπνού, **Γιάννης Βύζικας** είπε μεταξύ άλλων: «Το ΙΚΙΚ σας καλωσορίζει στην Καβάλα, την πόλη των καπνεργατών και του καπνεμπορίου, τη Μέκκα του Καπνού. Αγαπητοί Καβαλιώτες που ήρθατε από το Ισραήλ σας καλωσορίζουμε στην πατρίδα των προγόνων σας. Οι πρόγονοί σας πρωταγωνίστησαν όχι μόνο στους εργατικούς αγώνες, αλλά και στην οικονομία. Δύο Εβραϊκές εταιρίες το 1900 ήλεγχαν το 70% του καπνεμπορίου, το άλλο 15% ήλεγχε το Τουρκικό μονοπώλιο και το υπόλοιπο 15% από 30 περίπου καπνεμπόρους.

Στα εργατικά σωματεία συνυπήρχαν όλες οι θρησκευτικές κοινότητες, αυτή η συνεργασία ήταν πρωτόγνωρη, γι αυτό και η Καβάλα έγινε το επίκεντρο των εργατικών αγώνων. Πολλοί ήταν οι Εβραίοι πρωταγωνιστές στο εργατικό κίνημα, τα συνδικάτα των καπνεργατών ήταν εκείνα που πάλεψαν για να απορροφηθούν οι πρόσφυγες χριστιανοί μετά την ανταλλαγή πληθυσμών. Διεκδίκησαν, όχι μόνο να πληρώνονται σαν κανονικοί καπνεργάτες οι πρόσφυγες, αλλά πέτυχαν και μία αύξηση 10%, έτσι οι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν πολύ γρήγορα και άρχισαν πρωταγωνιστούν στα τοπικά πράγματα. Με την οικονομική κρίση του 1929, ο Μιζραχί, ιδιοκτήτης της Κομέρσιαλ Ταμπάκο Σαλόνικα μοίραζε ψωμί στους εργάτες».

Ο κ. Βύζικας μιλώντας για τους Εβραίους της Καβάλας συνέχισε: «Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο οι Εβραίοι συμμετείχαν ενεργά, 12. 898 Εβραίοι στρατιώτες και 343 αξιωματικοί και υπαξιωματικοί που ανήκαν στο λεγόμενο σύνταγμα Κοέν. Οι απώλειες ήταν **503 νεκροί και 3.743 τραυματίες**

, η συμμετοχή των Καβαλιωτών Εβραίων ήταν 205, οι γυναίκες Εβραίες συμμετείχαν στην οργάνωση φανέλα του στρατιώτη ή ήταν αδελφές νοσοκόμες. Οι Έλληνες Εβραίοι έκαναν το αυτονόητο, πολέμησαν για την πατρίδα τους. Κανένας Εβραίος δεν κατέδωσε τους Έλληνες αξιωματικούς, όταν απευθύνθηκαν σε αυτούς οι Βούλγαροι στην Κατοχή, ούτε ο πρόεδρος της κοινότητας ούτε οι ραβίνοι».

Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης βραβεύτηκαν οι απόγονοι του **κ. Καραγκιοζάκη, του 16χρονου φούρναρη**

κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής Κατοχής, που τις ημέρες που οι Βούλγαροι είχαν συγκεντρώσει τους Εβραίους στην καπναποθήκη Αλλατινή για εκτοπισμό, τόλμησε μία νύχτα να σπάσει τον Βουλγαρικό κλοιό και να πετάξει ψωμιά στους πεινασμένους συμπολίτες του. Μπορεί αυτή η πράξη να του κόστισε πολύ ξύλο από πλευράς των Βουλγάρων φρουρών, αλλά η τόλμη του αποτελεί φωτεινό παράδειγμα θάρρους και αλληλεγγύης των λαών.

Στη συνέχεια ακολούθησε η ομιλία του **Ιωσήφ-Φοίκο Μεβοράχ**, με θέμα την ιστορική διαδρομή των Εβραίων της Καβάλας, από την πρώτη παρουσία τους μέχρι τον εκτοπισμό.

Τέλος, η ιστορικός,

Οντέτ

Βαρώ ν Βασάπ

παρουσίασε το βιβλίο του Ιωσήφ-Φοίκο Μεβοράχ

«Οι Εβραίοι στην Μέκκα του καπνού»

Στον χώρο της εκδήλωσης υπάρχει έκθεση φωτογραφίας με θέμα την ιστορική διαδρομή των Εβραίων της Καβάλας, ενώ κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης ακούστηκαν Σεφαραδίτικα τραγούδια.

ΠΗΓΗ: [ιστοσελίδα ΚΑΒΑΛΑPOST, 10.3.2019](#)

ΣΧΕΤΙΚΑ:

[Kavalapost, 14.3.19: Το Ινστιτούτο Κοινωνικών Κινήματων και Ιστορίας Καπνού και η Ι.Κ. Καβάλας θα συνεχίσουν την προσπάθεια επανασύνδεσης της σύγχρονης Καβάλας με την εβραϊκή ιστορία της.](#)